

„Політична енциклопедія“. Київ, 2012.

Юрій Шайгородський,
доктор політичних наук,
головний редактор журналу
«Політичний менеджмент»

*Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова),
Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К. : Парламентське
видавництво, 2012. – 808 с.*

Свій 20-річний ювілей Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса Національної академії наук України відзначив презентацією першої української «Політичної енциклопедії». Видання покликане створити всебічне та ґрунтовне уявлення про стан сучасної політичної науки, її категоріальний апарат, про загальноприйняті та альтернативні теорії і підходи.

Протягом майже чотирьох років вітчизняні і зарубіжні фахівці працювали над підготовкою цього енциклопедичного видання. Реалізація масштабного видавничого проекту об'єднала зусилля близько 300 авторів – вчених України, Російської Федерації, Польщі, Франції, Канади, Сполучених Штатів Америки – політологів, філософів, правознавців, істориків, психологів, демографів, соціологів, спеціалістів інших галузей знань.

До складу редакційної колегії увійшли провідні вітчизняні вчені-політологи: академік НАН України Юрій Левенець (голова), доктори історичних наук Юрій Шаповал (заступник голови) та Олександр Майборода, член-кореспондент НАН України Микола Михальченко, доктори політичних наук Володимир Горбатенко, Марія Карамазіна, Володимир Головченко, Леонід Шкляр.

Координацію проекту, кропітку кількарічну роботу з відбору та редагування енциклопедичних статей здійснено робочою групою, створеною на базі відділу етнополітології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. Упорядником енциклопедії став завідувач відділом, доктор історичних наук Юрій Шаповал, секретарем видання – науковець відділу Світлана Набок. Творчо до цього видавничого проекту підійшли у Парламентському видавництві, директор якого, доктор політичних наук Юрій Ганжуров, зробив все можливе для його реалізації.

Енциклопедія містить статті з теорії та історії політичної науки, методології досліджень. Значна кількість матеріалу присвячена політичним інститутам, процесам, проблемам етнополітології, українській політичній думці. Як зазначив Ю. Шаповал, «Політична енциклопедія» - перша в Україні широкомасштабна спроба, перш за все, «кодіфікувати» і проаналізувати ключові категорії політичної науки, якими зараз користується досить широкий і різноманітний за політичними уподобаннями, ерудиції і ступеня активності коло користувачів».

Відзначаючи унікальність енциклопедичного видання, високо оцінили доробок науковців у своїх виступах під час презентації: заступник Глави Адміністрації Президента України Олег Рафальський, Президент Національної академії наук України Борис Патон, віце-президент НАН України Валерій Гесць, президент Національної академії педагогічних наук Василь Кремень, Голова Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України Максим Луцький. Борис Євгенович Патон, зокрема, зазначив: «Видання, презентація якого відбувається, вигідно вирізняється від інших довідкових видань. По-перше, редакційній колегії вдалося кваліфіковано підготувати словник. По-друге, вдалося сформувати професійний колектив авторів, здатних глибоко і всебічно пояснити поняття, що є найпопулярнішими у політичному та науковому дискурсах. По-третє, до підготовки видання були залучені вчені з різних країн».

Дійсно, енциклопедичний жанр є своєрідним і досить складним, авторська ж відповідальність – високою. Статті, розраховані на широке коло читачів, мають поєднуватися з лаконічністю, науковою чіткістю, аргументованістю та логікою викладання матеріалу. Усвідомлення цього, помножене на професіоналізм редакційної колегії і упорядників видання, дозволило побачити світ першій українській «Політичній енциклопедії». Сподіваємось, що це – лише крок на шляху «енциклопедизації» політичної науки. Очевидно, що вітчизняну «Політичну енциклопедію» чекають стереотипні видання, оскільки її наклад навряд чи задовольнить існуючий попит, а ще, сподіваємось, – нові, доповнені і розширені видання, оскільки політична наука – галузь знань, що динамічно розвивається.